

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

монография „Конфликтът на интереси в застраховането“

Монографията е в обем 241 страници и е структурирана в увод, три глави, заключение и използвана литература (библиографска справка). От тях 226 страници са изложение по същество. Отделно е обособено съдържанието в 4 страници и библиографската справка – от 5 страници. Уводът е в обем 4 страници, а заключението - 7 страници. Всяка глава е разделена на параграфи, а всеки параграф – на точки. В заключението място намират както авторските изводи, така и предложенията за усъвършенстване на нормативната уредна (*de lege ferenda*). Книгата е първото монографично изследване на конфликтът на интереси в частноправната застрахователна теория, което подчертава нейната уникалност и значимост. Тази разработка е първото цялостно изследване на законовата уредба на конфликта на интереси в застрахователния сектор. Тя включва коментар на законовата регламентация, както в публичната сфера, така и в други частноправни сфери. Изхождайки от материалноправните основания за възникване на конфликт на интереси, уредени от ЗПУКИ, е направен опит да се даде дефиниция за конфликт на интереси в застраховането. Направен е преглед на ситуациите, при които може да възникне конфликт на интереси при осъществяване на застрахователно посредничество, като е разгледана и чуждата регламентация в съответната област. Обърнато е специално внимание на предотвратяването и установяването на конфликт на интереси при управляващите органи на застрахователите. И на последно място, след съпоставителна характеристика между уредбата на чуждото законодателство и българското, е направено предложение за приемане на български закон. Изследването е съобразено със законодателството към август 2017г.

1. „Специфика на взаимозастрахователната кооперация“, ел. сп. „Диалог“ 2015г., бр.2, ISSN 1311-9206, с.15-28;

Настоящата статия има за цел да извлече спецификите на кооперацията – застраховател от другите кооперативни сдружавания като обикновената кооперация, жилищностроителната кооперация и Европейското кооперативно дружество. Тя се постига чрез използване на сравнително – правния метод. Взаимозастрахователната кооперация, макар и кооперация, има свой специфичен предмет на дейност (животозастраховане); има

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

свои отличителни белези относно съдържанието на устава ѝ; относно задължителното съдържание на фирмата ѝ; нормативно уредени изисквания за притежаването на професионален опит, квалификация и добра репутация за членовете на управителния и контролния съвет; изисквания към член – кооператорите и минимален размер на гаранционния капитал.

На основание направения кратък сравнителен анализ може да се направи следното обобщение относно ВЗК като търговец със специфичен предмет на дейност:

- Тя извършва дейността си, позовавайки се на принципа на доброволността;
- Тя може да извършва само застрахователна дейност, друг вид дейност не може да се регистрира като неин предмет на дейност;
- Може да сключва застрахователни договори само по видовете застраховки, разрешени с лиценза;
- Може да извършва само животозастраховане;
- За да извършва тази специфична дейност, тя трябва да притежава лиценз, издаден от КФН;
- Върху нея и дейността ѝ се осъществява постоянен държавен надзор, в лицето на КФН, управление „Застрахователен надзор“;
- Длъжна е да притежава собствени средства, чиито граници са определени в КЗ;
- КЗ предвижда специални изисквания за членовете на управителните и контролните органи, а също и за фигурата на отговорния актьор.

В заключение може да се направи извода, че ВЗК съществено се отличава от общото понятие за кооперация. Основание за това е наличието на специален закон, уреждащ нейния правен статут. Понастоящем по клон животозастраховане работят 17 застрахователни компании, от които само две са регистрирани като ВЗК. Тази тенденция (на „непривлекателност“ на животозастраховането) се основава на държавната политика, която е насочена много повече към имущественото застраховане, отколкото към личното. В подкрепа на становището е и въвеждането в редица специални закони на задължителна застраховка на професионалната отговорност за определени професии. Ценността „живот“ остава на заден план. Би било удачно държавата да уреди допълнителни стимули (освен

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

данъчни) за развитие на животозастраховането с цел възраждане на конкурентноспособността на ВЗК. Такива могат да бъдат: облекчен режим на регистрация на ВЗК; предвиждане на възможност за учредяване ѝ като наднационално сдружаване; а също така и съкратено производство при прекратяването ѝ; и не на последно място въвеждане на задължителна застраховка „Живот“ за определени рискови професии (първа категория труд).

2. „Задължителна застраховка „Отговорност на туроператора“, *сп. Търговско и облигационно право*, 2014, кн.2, София, ISSN 1314-8133, с. 21 – 29

Застраховката „Отговорност на туроператора“ е една от задължителните застраховки, предвидени в Кодекса за застраховането и нормативно уредена в Закона за туризма (ДВ, бр. 109, в сила 26. 03. 2013г.) и новата Наредба за условията и реда за сключване на договор за задължителна застраховка „Отговорност на туроператора“ (обн. ДВ, бр. 2 от 01.2014г.). Тази застраховка освен задължителна е и професионална, т.к. е свързана със специфичната търговска дейност, извършвана от туроператор. Тя покрива отговорността на туроператора за причинени вреди вследствие на неразплащане с контрагентите, включително при неплатежоспособност и несъстоятелност, т.е. отговорността на туроператора е сведена до причинени имуществени щети на неговите клиенти.

Като всички видове професионални застраховки и тази задължителна застраховка покрива отговорността на туроператора за причинени вреди вследствие на неразплащане с контрагентите, включително при неплатежоспособност и несъстоятелност (чл.98, ал.1 ЗТур). Съгласно Наредбата обект на задължително застраховане е отговорността на туроператора за причинени вреди на потребителя вследствие на неразплащане със своите контрагенти и доставчици, включително при неплатежоспособност и несъстоятелност на туроператора (чл.3). Следователно обект на застраховката е отговорността на туроператора за вреди от неплатежоспособност, несъстоятелност, а както и друго основание за неразплащане със съконтрагентите.

В статията се разглеждат сключването, времетраенето, прекратяването и неизпълнението на договора за задължителна застраховка „Отговорност на туроператора“. Направен е анализ на специфичните моменти в договорните отношения - определянето на

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

застрахователната сума, което става на базата на деклариран оборот, както и задължението за представяне на сертификат, издаден от застрахователя, удостоверяващ сключения договор.

В заключение може да се обобщи, че на първо място застраховката „Отговорност на туроператора” е задължителна застраховка - предвидена в КЗ и доразвита в ЗТур, и на второ място тя е професионална поради своето изрично правно положение - уредбата ѝ в специален закон (ЗТур), отнасящ се до туристическата професия и дейността по упражняването ѝ.

Завишаването на минималните лимити на отговорността на туроператора ще даде сигурност у кредиторите-потребители, но остава открит въпросът доколко декларираният оборот ще съвпада с действителния такъв.

Новата Наредба урежда задължителната застраховка по един лаконичен и препращащ към закона начин. Нейната цел основно е сведена до уредба на минималните лимити на отговорност на туроператор.

3. **„Модернизирание на авторското право с последната директива относно закрилата на авторското право в единния цифров пазар 2019/790“**, сп. „Научни трудове“, 2020, бр.3, София, УНСС, ISSN 0861-9344, с.309-326;

Статията съдържа анализ на новата регламентация на авторското право в единния цифров пазар съгласно приета Директива (ЕС) 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019г. относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО. Тя е една от мерките, които ЕС предприема с цел модернизирание на съществуващата регулаторна рамка. Проведеното изследване обхваща причините за приемането на директивата, нейната същност и очакваните резултати.

4. **„Уредбата на ноу-хау като търговска тайна“**, *Научна конференция по случай 120 години от рождението на проф. Цеко Торбов, 05.2019г., НБУ, с.281-286; За ценностите в правото: сборник с доклади и статии от научна конференция по*

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

случай 120-годишнината от рождението на проф. д-р Цеко Торбов, 15 май 2019 г. – София: Нов български унив., 2020. 978-619-233-118-4

През септември 2018г. беше подложен на обществено обсъждане Законът за защита на търговската тайна, който бе продиктуван от приемането на Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 08.06.2016г. относно защитата на неразкритите ноу-хау и търговската информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване. Срокът за транспониране на Директивата беше месец юни 2018г. Както винаги със закъснение, окончателното гласуване на закона вече е факт. Със закона се цели регламентиране само на търговската тайна, като по този начин тя получава отделна уредба от другите обекти на интелектуалната собственост.

5. „Новите правила в колективното управление на авторски права“, с. 285-292, УНСС, 978-619-232-226-7

През 2018г. бяха направени значителни промени в ЗАПСП във връзка с прилагането на колективното управление. Това бе сторено чрез обнародване в ДВ, бр.28/28.03.2018г. Промените влязоха в сила от датата на обнародването. Те са резултат от синхронизирането на българското законодателство с европейската Директива 2014/26/ЕС относно колективното управление на авторското право и сродните му права и многотериториалното лицензиране на права върху музикални произведения за използване онлайн на вътрешния пазар.

В заключение може да се обобщи, че целта за премахване на монопола в този сектор, чрез даване на възможност и на други лица да получат разрешение за извършване на колективно управление на права, не е постигната по мое мнение. Прави впечатление, че целият институт на колективното управление на права, е ограничен само до уредбата на сдруженията като ОКУП. Липсва детайлна уредба за НДУП. Още повече, че тяхната правосубектност е значително по-тясна от тази на сдруженията, примерно: те са лишени от правото да осъществяват многотериториално лицензиране. Въпреки тези непълноти в закона, вече има три регистрирани НДУП (Акорд Мюзик Нет ООД; Ес Си Ай Технолоджи ЕООД и Медия 35 ООД). От вписаните данни в регистъра на МК става ясно, че тяхното

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

колективно управление се свежда до публично изпълнение на произведения чрез озвучаване на публично достъпни помещения, площи и превозни средства.

6. “Системата „Зелена карта“ – предизвикателство към правото“, *Предизвикателства към правото, Научни четения в памет на Кристиан Таков, НБУ, ISBN 978-619-233-181-8*

Докладът съдържа анализ на регламентацията застраховка „Гражданска отговорност“ в системата „Зелена карта“ съгласно Вътрешните правила на Съвета на бюролата и националните правила в Кодекса за застраховането. Проведеното изследване обхваща въпросите относно силата на Вътрешните правила при възникнал спор относно определяне на отговорното лице при обезщетяване на увреденото лице; реимбурсиране на платеното; както и до колко е правилен, възприетият принцип в застраховането, „първо плащаш, после спориш“. Разгледано е и единственото по рода си съдебно решение от 15.06.2017г. на Съда на Европейския съюз по преюдициално запитване по дело C-587/15 относно тълкуването на Вътрешните правила.

В обобщение на всичко казано дотук може да се заключи, че “Зелена карта” е международен сертификат за застраховка, който се издава, когато водачът има в своята страна действаща застраховка „Гражданска отговорност” на МПС. Той покрива отговорността на шофьора при пътуване в чужда държава, ако причини имуществени или неимуществени вреди на трети лица при пътен инцидент. Чрез „Зелената карта” се избягва и необходимостта шофьорите да доказват застрахователно покритие на границата на всяка държава, която посещават. Въпросите по обезщетенията се решават чрез Националните бюра, създадени и регулирани от законите на всяка държава членка на „системата Зелена карта”.

Към настоящия момент отношенията между националните застрахователни бюра се уреждат от Вътрешните правила, които представляват многостранен договор и по които Съда на ЕС е имал възможност да се произнесе по отправени преюдициални запитвания, че не е компетентен да тълкува техните разпоредби, тъй като те не са част от вторичното европейско законодателство. По мое мнение при търсенето на отговор дали разпоредбите на Вътрешните правила биха могли да бъдат тълкувани от СЕС,

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

при условие, че не са акт на европейска институция или орган, трябва да се търси отговор каква сила има обнародването на решението на Комисията към което те са приложени в Официалния вестник на ЕС. А не СЕС да приема, че това обстоятелство е неотнормимо.

7. **“Директива 2001/29/ЕО относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество и дело С-160/15“**, *Международна научна конференция "Ролята и значението на международното и наднационалното право в съвременния свят"*, 2017г., сборник с доклади от международна научна конференция, организирана по повод 90-годишнина на проф. д-р Иван Владимиров. – София: Изд. комплекс - УНСС, 2018, , 978-619-232-126-0;

Европейската законодателната практика в областта на интелектуалната собственост се формира от директиви. Директивите обвързват всяка държава-членка по отношение на конкретния правен резултат, който трябва да бъде постигнат на национално ниво. Българският законодател следва да избере с какви средства и под каква форма да постигне целения с Директива 2001/29/ЕО резултат, като я транспонирана в националното законодателство. Настоящата директива следва да хармонизира в по-голяма степен правото на автора на съобщаване на публиката. То следва да се разбира в широк смисъл, като обхваща всяко съобщаване на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда разгласяването. Това право обхваща всяко предаване или препредаване на произведение на публиката по жичен или безжичен път, включително аудио-визуално излъчване. Това право не обхваща други действия.

Спорът между издателят на списание Плейбой и фотографът, направил процесните снимки от една страна и сайт, на който са публикувани с придружаваща ги хипервръзка - от друга страна, е основание за отправяне на преюдициално запитване за тълкуване на член 3, параграф 1 от Директива 2001/29/ЕО.

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

8. **„Сблъсъкът търговска марка – търговско име“**, *Научна конференция "Актуални проблеми на правното регулиране на бизнеса", 30.11.2017г. УНСС, 978-619-232-191-8;*

Името на търговеца и търговската марка са основните отличителни белези при реализацията на търговска дейност, чрез които един търговец се отличава от друг, както и стоките и услугите, предлагани от даден търговец, се различават от стоките и услугите, предлагани от друг търговец. Колизията между двата белега фирма – марка възниква тогава, когато едно търговско име е регистрирано, а под същото вече е регистрирана и марка, но принадлежаща на друг търговец или обратното.

В обобщение отказ да се регистрира фирма е налице само когато при направената справка се установи, че под същото словно обозначение има регистрирана словна марка. Може да се предвиди и промяна на уредбата за заличаване регистрацията на марка, като се приеме извършването на предварителна справка за регистрирана фирма, а не да се иска последващо заличаване. ПВ предоставя услуга за извършване на справка само за сходство и идентичност между заявена и по-ранна марка. По мое мнение и двете разпоредби търпят промени с цел синхронизиране на производствата по регистрацията на марка и на фирма. Би било удачно да се предвиди, че сходство може да има при словна марка. Нужно е да се конкретизира и органът, който ще е компетентен да извършва справката за сходство или идентичност.

9. **„Правилата за конфликт на интереси при застрахователите, съгласно новия Кодекс за застраховането“**, *Научна конференция „Право и бизнес – усъвършенстване на нормативната уредба“ по повод 25 години ЮФ на УНСС, 24.11.2016г., , Том I 978-954-644-991-7*

Уредбата за конфликт на интереси в застраховането намира своето систематично място и в новоприетия КЗ. Старите правила са запазени, но законодателят е направил опит да обогати уредбата, въвеждайки нови задължения за застрахователите. Те се изразяват основно в изграждане на ефективна вътрешна организация, а при доказана неефективност – да се разкрие характера и източниците на конфликта на интереси пред ползвателя на застрахователни услуги преди започване на дейност с него. От друга страна е уредено едно

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

ново правомощие на КФН, която може с Наредба да определи по-подробни изисквания за изпълнение на тези задължения на застрахователите. Съществен пропуск на новия кодекс е липсата на уредба относно последиците при неспазване на изискванията при конфликт на интереси.

10. „Проектозакон за брокерите на недвижими имоти“, *строително предприемачество и недвижима собственост, Сборник с доклади от 30-та научно-практическа конференция – ноември 2015; ISSN 1313-2369, с. 165-172*

Идеята за специален закон за брокерите на недвижими имоти датира от края на 2012г. Основният мотив за създаването на такъв закон не е желанието да се затвори пазара за определен брой фирми или да се създаде картел, а големият обществен интерес по въпросите за измамите с недвижими имоти, за непрофесионалното и безотговорно отношение на брокерите, липсата на идентификация за брокерите, за накърняване на интересите на потребителите на услуги, извършвани от брокери и агенти на недвижими имоти. Брокерите са първите, които поемат упрека при имотна измама.

Докладът е структуриран в две части. В първата част са разгледани основните моменти в проектозакона. Във втората част - пропуските, т.е. въпроси, които не намират уредба.

В заключение може да се направи следния извод: брокерът на недвижими имоти стои най-близко до чистия вид на търговското посредничество. Той винаги е търговец, който свързва (чрез дейността на своите агенти) две лица с цел сключване на сделка между тях. Като всички търговски посредници и той е длъжен да води регистър (дневник) за извършената дейност. Винаги действа на основание сключен договор, който тук може да бъде не само за търговско посредничество, но и за поръчка или пък комисионен. Проектозаконът предвижда за извършването на този тип услуги специални изисквания и вписване в специален регистър. След изтичането на една година от влизането в сила на закона се предвижда всички брокери и агенти да се впишат в регистъра на Камарата, в противен случай губят правото да упражняват този вид услуги, но не губят своето търговско качество.

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

11. „Задължителното професионално застраховане“, *Научни трудове на Русенски университет, 2015, том 54, серия 7, с. 103-107, 2603-4123;*

Съгласно Кодекса за застраховането (чл. 6, ал. 1) – застраховането се извършва на принципа на доброволност, но пак там (ал. 2) се постановява, че може да съществува и задължително застраховане, което обаче се установява само по някой от нормативно уредените начини: със специален закон или с международен договор (ратифициран, обнародван и влязъл в сила за страната ни). По този нормативен път българският законодател урежда два вида застраховане – доброволно (което е правилото) и задължително (което е изключението). Задължителните застраховки не са изчерпателно уредени и изброени в КЗ. Съгласно чл. 249 от КЗ е предвидено, че задължителни застраховки са: „Гражданска отговорност“ на автомобилистите; „Злополука“ на пътниците в средствата за обществен превоз (наричана за краткост „Злополука на пътниците“), както и други застраховки, които се уреждат от специалното законодателство или такива, които са предвидени в международни договори, по които РБългария е страна, след ратифицирането им (от Народното събрание или от Министерския съвет) и влизането им сила. Кодексът урежда изчерпателно само задължителните застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилистите (чл. 257 – 275) и „Злополука“ на пътниците (чл. 276 – 281). Правната уредба на останалите задължителни професионални застраховки се намира в отделни специални закони на гражданското законодателство. Що се отнася до международните договори, считам че щом задължителното застраховане в РБългария се урежда от закони, то следователно и международните договори, които са ратифицирани от Народното събрание, ще имат силата на закон и в този случай те ще са част от застрахователната уредба на задължителните застраховки. Потвърдените от Министерския съвет международни договори имат силата на постановления и в този случай те нямат силата на закон, следователно не могат да предвиждат въвеждане на задължителни застраховки, т.е. не може с постановление на МС да се дава нормативна уредба на задължителна застраховка. Актовете на МС следват законите на НС в йерархичната стълбца на нормативните актове. С постановленията на МС могат да се приемат правилници и наредби, което означава, че не може с подзаконов нормативен акт да се въвежда задължително застраховане, тъй като КЗ изрично предвижда, че задължителните

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

застраховки могат да намерят своята нормативна уредба само и единствено със специален закон.

Задължителното застраховане се въвежда, при условие че защитата, от която се нуждаят субектите, претърпели вреди, е от обществен интерес. В този смисъл задължителните застраховки, предвидени в специалното законодателство, могат да се обособят в два основни клона:

- а) задължителна застраховка срещу „Злополука“ и „Живот“ за сметка на работодателя;
- б) задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ за вреди, които могат да настъпят в следствие на виновно изпълнение или неизпълнение при упражняване на професионална дейност (застраховка „Професионална отговорност“).

Направен е опит да се изведе различието между свободна и регулирана професия. В обобщение може да се направи извод, че разграничението между регулирани и свободни професии не е доведено докрай от законодателя. На това основание не може да се даде категоричен отговор за кои професии е задължително професионалното застраховане и за кои не е. Съгласно сега действащото законодателство задължителното застраховане на „Професионалната отговорност“ е въведено само за част от лицата, които при осъществяване на своите професионални компетенции, могат чрез своите действия или бездействия да увредят интересите (живота и/или здравето) на клиентите си, без да е от значение към кой вид професии спадат.

De lege ferenda предлагам:

1. да се въведе единен подход при определяне лимита на отговорност на застрахователя;
2. да се доведе докрай разграничението между свободна и регулирана професия;
3. да се въведат единни правила за задължителното застраховане на „Професионалната отговорност“.

12. „Застраховане на интелектуалната собственост“, *„Правни и икономически проблеми на бизнес средата в РБългария, Кръгла маса – Сборник доклади, 23.10.2015г., СА“Д.А.Ценов“, с. 29-33, 978-954-23-1086-0;*

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

Застраховането на интелектуалната собственост е ниша, към която застрахователите бавно, но сигурно, обръщат поглед, макар че засега нито един български застраховател не предлага тази застраховка, което се корени в многообразието на обектите на интелектуалната собственост. Предлагането на такъв продукт ще създаде допълнителна сигурност при закрилата на обекти на интелектуалната собственост и допълнително ще създаде за застрахователите конкурентно предимство.

13. „Конфликтът на интереси в застраховането“, *“Сборник с доклади Правото между традицията и модерността, Научна конференция, проведена в рамките на Лятната научна сесия на ЮФ катедра „Правни науки“ във ВСУ „Черноризец Храбър“ 20 06.2014г, ISSN 1313-7263, кн.27,с. 245 – 249*

В доклада се прави съпоставителен анализ между уредбата в ЗПУКИ и тази в КЗ. Направен е кратък преглед и на правилата на ДИРЕКТИВА 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (преработка) (текст от значение за ЕИП) Обн. Л ОВ. бр.335 от 17 Декември 2009г. Съгласно точка 83 от ДИРЕКТИВА 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II)(преработка)(текст от значение за ЕИП) Обн. Л ОВ. бр.335 от 17 Декември 2009г. „конфликти между застраховани лица и застрахователни предприятия, покриващи правни разноски, следва да се разрешават по възможно най-справедливия и бърз начин. Поради това е целесъобразно държавите-членки да предвидят арбитражна процедура или процедура, която осигурява равностойни гаранции“.

Съобразявайки се с правилата на Директива 2009/183/ЕО КЗ в чл.92 предвижда особени изисквания за избягване на конфликт на интереси. Тези изисквания се отнасят само до застраховка правни разноски. Разпоредбата е диспозитивна и застрахователят може да избегне конфликт на интереси, като изпълни поне едно от изискванията на закона:

1. не допуска негови служители, на които е възложено уреждането на претенции или даването на юридически съвети по застраховка на правни разноски, едновременно с това да извършват сходна дейност във връзка с други видове застраховки по раздел II от

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

приложение № 1 за негова сметка или за сметка на друг застраховател, с който застрахователят се намира в търговски, финансови или административни връзки. Това е един от основните принципи – забрана за предлагане на идентични услуги. Тук КЗ визираща и служителите на застраховател, но само тези, които дават правни консултации или които са упълномощени за уреждане на възникнали претенции. Това не са всички служители на застрахователя, а само изрично упълномощените.

2. ако извършва покритие на рискове по застраховки на правни разноси и по други застраховки по раздел II от приложение № 1, да прехвърли уреждането на претенции по застраховки на правни разноси на друго юридическо лице при условията и по реда на чл. 60, което трябва да отговаря на условията по т. 1. Принцип на отговорност.

3. да предостави на застрахованото лице правото да упълномощи адвокат по свой избор за защита на неговите интереси от момента, в който за застрахованото лице е възникнало правото да получи обезщетение по застраховката (чл.221 КЗ). Принцип на зачитане интересите на заинтересованите лица.

Въз основа на направения съпоставителен анализ и отчитайки спецификата на застрахователната дейност, предлагам de lege ferenda:

1. законодателни норми за разкриване на трайни и случайни конфликти на интереси;
2. легална дефиниция за „конфликт на интереси“ при корпоративно устроените юридически лица;
3. установяване на процедури за разкриване и решаване на възникнал конфликт на интереси;
4. вътрешни правила и процедури, отразяващи спецификата на съответния застраховател.

14. „Европейското акционерно дружество като застраховател“, *Научна конференция на Русенски университет „Ангел Кънчев“ съвместно със Съюза на учените (сборник научни трудове), Научни трудове на Русенски университет, т. 51, серия 7, 2012, с. 185 – 189*

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

С влизането в сила на новия Кодекс за застраховането (01.01.2006г.) и последвалите го изменения, съобразно действието на разпоредбите на Регламент (ЕО) 2157/2001 относно устава на европейското дружество, българският нормотворец въведе възможността Европейското дружество да може да извършва застрахователна и презастрахователна дейност на наша територия, прилагайки разпоредбите на КЗ, отнасящи се до застрахователи акционерни дружества.

В изложението на настоящия доклад се разглеждат въпросите относно приложението на КЗ като специален закон в случаите, когато ЕАД желае да извършва застрахователна дейност на наша територия.

В България, която е държава с инпортна икономика, все още няма регистрирано ЕАД. Макар че застрахователната дейност е всеобща (извършва се във всяка една държава), би било удачно вместо чуждестранните застрахователи да регистрират на наша територия клонове, наши застрахователни дружества да се обединят и да създадат застрахователно европейско дружество. Централизирането на дейността значително ще улесни специфичните капиталови изисквания за извършване на застрахователна дейност.

15. „Договорът за публично-частно партньорство“, Сборник с доклади от научна конференция „Актуални проблеми на защитата на населението и инфраструктурата“ в Национален военен университет – В.Търново, 25 – 26.10.2012, т. 1, с. 94 – 101, 978-954-753-104-8;

С приемането на Закона за публично-частното партньорство за пръв път се прави опит да се въведе ясна регламентация на партньорството между държавата и частните партньори за постигане на дадени обществено цели.

16. „Съвременни форми за съвместен бизнес“, Алманах научни изследвания, т. 23, 2016, с. 5-34

Студията Съвременни форми за съвместен бизнес е резултат от научно-изследователски проект. С работа по него беше ангажиран многоброен екип, като всеки член участва с авторска разработка. Целта на студията е да се дефинират възможностите за бизнес чрез употребата на съвместни форми.

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

Направената авторска справка показва, че приносът на гл.ас.д-р Х.Атанасова се отнася до нормативната уредба на формите за съвместен бизнес. Направен е извод, че понастоящем в практиката са се наложили следните форми на обединяване – франчайзинг, съвместните предприятия (joint venture), клъстерите и др. Направен е кратък преглед на уредбата на франчайзинга като договор. Основното, което прави впечатление е, че липсва единен закон, но уредба се среща в различни закони – Конституцията на РБългария, Търговския закон, ЗЗД, ЗМГО, ЗАПСП, ЗПРПМ, ЗЗК, ЗКПО (параграф 1, т.10 ДР), Етичен кодекс на българската асоциация по франчайзинг, ръководството на международните франчайзингови договори прието от Международния институт за унификация на частното право (UNIDROIT). Правилата за създаване на съвместни предприятия се уреждат предимно от търговското законодателство. Те представляват обединяване на усилията на две или повече предприятия с цел съвместно извършване на определена дейност. Характерно за съвместното предприятие е, че то може да се учредява под каквато и да било юридическа форма на обединяване.

В обобщение могат да се направят следните изводи и предложения:

- Държавата трябва да стимулира развитието и да осигурява условия за възникване на нови обединения за извършване на съвместен бизнес, но не и да се опитва изкуствено да ги създава;
- Следва да се предприемат действия по усъвършенстване на търговското законодателство и осигуряване на ясни правила за стопанска дейност, намаляване на бюрократичните спънки пред бизнеса и осигуряване на финансова стабилност;
- Усилията да се насочат към подпомагане набирането, обработването и разпространението на информация, необходима за развитието на търговските обединения.

17. „Задължителното застраховане при пазарни условия“, *Алманах научни изследвания, т. 23, 2016, с. 153 – 177*

Студията „Задължителното застраховане при пазарни условия“ е резултат от труда на колектив, работещ по едноименния научно-изследователски проект. Всеки от авторите има своя авторски принос.

РЕЗЮМЕТА НА МОНОГРАФИЯТА, СТАТИИТЕ, ДОКЛАДИТЕ И СТУДИИТЕ

Застрахователната дейност е специфична търговска дейност и като такава тя има своята нормативна уредба. Доброволността на застраховането е правило, чието изключение е именно въвеждането на задължителни застраховки. Задължителното застраховане се въвеждат от една страна, когато има висок риск от нарушаване на обществения интерес, а от друга страна, когато изпълнението на професионалните задължения на определени категории лица, е свързано с риск от нарушаване на правата на други лица. В известен смисъл задължителният характер на застраховането противоречи на пазарния принцип за автономно вземане на решение. От друга страна, при определени варианти на адаптация, задължителното застраховане може да реши някои важни проблеми, които възникват в развитието на пазарната икономика.

Целта на настоящата студия е да се посочат положителните черти на задължителното застраховане и да бъдат очертани основни организационни принципи при неговото практическо осъществяване.

Предмет на изследването са: А) Гражданска отговорност на автомобилистите; Б) Злополука на пътниците в средствата за обществен превоз и В) свободните професии, за които действащото българско законодателство предвижда задължително застраховане на отговорността с оглед практикуването на определената професия.

При така направения преглед може да се обобщи, че задължителното застраховане предстои да се развива като една съществена част от застрахователната дейност. Във всяка една професия, при която са заложили изисквания за професионална квалификация, то е предвидено като задължително условия за извършване на професионалната дейност. Друга част, тази при която е застрашен обществения интерес, то вече е доказало своята задължителност.

София, 08.2022г.

Изготвил:

(ас.д-р Христина Т. Атанасова)